

OBSAH

I. ÚVOD	13–21
Výzkum a bibliografie	
Ideologie, základy komunismu	
Komunismus	
a) v širším smyslu: učení o zespolečenštění výrobních prostředků	
b) v užším smyslu: ideologie v akci = stranická organizace	
Význam marxismu-leninismu	
Shrnutí	
II. MORÁLKA MARXISMU-LENINISMU	22–33
Struktura marxismu-leninismu	
Učení o dialektické jednotě teorie a praxe	
Základy komunistické morálky	
a) Humanismus	
b) Specifický humanismus	
c) Hlavní zlo	
d) Význam proletariátu	
e) Role komunistické strany	
Morálka marxismu-leninismu jako celek	
Shrnutí	
III. DĚJINY MARXISMU-LENINISMU	34–43
Nejdůležitější časové údaje	
Marxovo období	
a) materiální, hospodářské a sociální pozadí	
b) duchovní pozadí	
Leninské období	
a) jiné životní podmínky	
b) jiný kulturní okruh	
Sovětské období	
Dobové uzpůsobení leninských principů	
Shrnutí	

IV. DĚJINY OD REVOLUCE A DNEŠNÍ STAV 44–54

Vývoj v Sovětském svazu

1. Období válečného komunismu
2. První perioda konfliktů
3. Mrtvá (stalinská) perioda
4. Druhá perioda konfliktů
 - a) jádro víry
 - b) spekulativní nadstavba
 - c) okrajové oblasti
 - d) dnešní situace

Vývoj v ostatních komunistických zemích

Pesimisté a optimisté

Shrnutí

V. KRITIKA KAPITALISMU 55–64

Výchozí situace u Marxe

1. Učení o nadhodnotě

- a) teorie pracovní hodnoty
- b) nauka o hodnotě pracovní síly
- c) nauka o nadhodnotě
- d) nauka o zisku

2. Učení o vývoji kapitalistického hospodářství

- a) nauka o koncentraci a centralizaci
- b) teorie krizí
- c) teorie zbláckování

Shrnutí

VI. TŘÍDY A TŘÍDNÍ BOJ 65–75

1. Pojem třídy

Třídy podle své povahy:

- a) hlavní třídy
- b) vedlejší třídy

Třídy podle svého vztahu:

- a) antagonistické třídy
- b) neantagonistické třídy

2. Třídní boj

Třídní příslušnost

Rozervaná společnost

Nauka o imperialismu a kolonialismu
Revoluce

3. Spor mezi Sověty a Číňany

- a) převzetí moci mírovými prostředky nebo násilím
- b) spravedlivé a nespravedlivé války

Shrnutí

VII. Historický materialismus (HISTOMAT) 76–85

1. Základní princip

Vědomí, nadstavba a výrobní způsob

2. Statická analýza společnosti

- a) výrobní síly
- b) výrobní vztahy, základna
- c) právní a politická nadstavba
- d) formy společenského vědomí

Základna a nadstavba

Shrnutí

VIII. DĚJINY A IDEOLOGIE 86–97

1. Dynamická analýza společnosti

Dějiny jako eskalátor

Optimistický evolucionismus

Rozpor, napětí, zlom

Sociální revoluce

2. Učení o společenských formacích

- a) prvobytně pospolná společnost (pravěk)
- b) otrokářská společnost (starověk)
- c) feudalismus (středověk)
- d) kapitalismus (novověk)
- e) socialismus, posléze komunismus (vize budoucnosti)

Převzetí Hegelova schématu:

Teze (prvobytná společnost)

Antiteze (třídní společnost)

Syntéza (socialismus)

Spirála dějinného vývoje

Uskutečnění hegelovské dialektiky

1. Dialektický materialismus (DIAMAT)

- a) zobecnění marxistického sociálního učení (HISTOMATU)
- b) nepodstatně změněný výklad osvícenské víry
- c) spojení hegelianismu s materialismem

2. Pojem hmoty

- a) extrémní realismus
- b) ateismus
- c) umírněný materialismus

Dialektická metafyzika: monistická, evolucionistická, optimistická

Emergenční metafyzika

3. Dialektické zákony přírody (první část dialektiky)

- a) zákon souvislosti
Determinismus a náhoda
- b) zákon proměny kvantity v kvalitu
(zákon skoku)
- c) zákon rozporu (zákon jednoty a boje protikladů)
- d) zákon negace negace

Shrnutí**1. „Hmota a vědomí“, učení o člověku**

(druhý díl dialektiky)

- a) duše neexistuje
- b) vědomí jako produkt a funkce hmoty
- c) vědomí jako odraz hmoty
absolutní pravdy
relativní pravdy

2. Učení o stranickosti

Špatná stranickost

Dobrá stranickost

3. Negace náboženství

Komunismus je antiexistenciální

Absolutní jako ústřední hodnota

Shrnutí

Učení o straně

1. Ideologie, čím a jaká má být strana
2. Strana, nositel, apoštol a ochránce ideologie
 - Malá elita
 - Vedoucí elita
 - Neomylná nejvyšší instance
 - Demokracie tam, kde vládne strana sama
3. Jiné organizace
 - a) transmise
 - b) frontové organizace

Strategie a taktika světové revoluce

1. Pravidla umění války ve službě politické akce
2. Aplikace válečného umění na revoluci
 - a) politika jako válka vedená jinými prostředky
 - b) teorie duchovní války
 - Perioda rozvratu
 - Perioda obsazení
 - c) učení o urychlení revoluce

Shrnutí**Dlouhá, těžká cesta do ráje na Zemi**

Socialismus, společnost zaměřená na výkon

Komunismus, společnost nadbytku

Čtyři fáze vývoje

1. cesta k socialismu (fáze války)
 - lidová demokracie, nová forma přechodu
2. socialismus (přechodová fáze)
3. cesta ke komunismu (přechodová fáze)
4. komunismus (konečná fáze)

Kritéria všelidového komunismu**Shrnutí****1. Čím marxismus-leninismus fascinuje tolik intelektuálů?**

- a) vystupuje jako přísně vědecká nauka

- b) vydává se za pravý humanismus
 - c) chce ukázat praktické cesty k úspěchu
 - d) hlásá neomylnou víru
- 2. Jsou tato tvrzení marxismu-leninismu pravdivá?**
- a) marxismus-leninismus není věda
 - (1) pouhá tvrzení nezaložená na zkušenosti
 - (2) místo vědecké logiky jen spekulace
 - (3) jeho soudy nejsou revidovatelné
 - b) jeho ateistický humanismus se zaměřuje na fiktivní budoucí lidstvo
 - c) jeho materiální úspěchy nejsou dostatečný důkaz pro jeho praktické ověření
 - d) marxismus-leninismus je absolutistické dogma
- 3. Co můžeme postavit proti marxismu-leninismu?**
- a) duchovně agresivní víru
 - b) prakticky uskutečnitelný program
 - c) skutečný humanismus

Shrnutí

Odkazy na literaturu	153
Věcný a jmenný rejstřík	157